

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.7.2022
COM(2022) 349 final

2022/0219 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin
genom gemensam upphandling**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Unionens geopolitiska situation har redan under många år kännetecknats av en instabil situation i grannregionerna och en komplex och utmanande miljö, och den har förändrats drastiskt i och med Rysslands militära aggression mot Ukraina. Att territoriella konflikter och högintensiv krigföring på europeisk mark återkommit kräver att medlemsstaterna omprövar sina försvarsplaner och sin försvarskapacitet.

EU:s stats- och regeringschefer, som möttes i Versailles den 11 mars 2022, åtog sig att ”stärka den europeiska försvarskapaciteten” mot bakgrund av Rysslands militära aggression mot Ukraina. I Versaillesförklaringen sägs särskilt att medlemsstaterna bör öka sina försvarsutgifter, öka samarbetet genom gemensamma projekt, åtgärda brister och uppfylla kapacitetsmålen, främja innovation, bland annat genom civila/militära synergier och stärka och utveckla EU:s försvarsindustri, inklusive små och medelstora företag. Rådet uppmanade dessutom kommissionen att ”senast i mitten av maj, i samordning med Europeiska försvarbyrån, lägga fram en analys av investeringsgapet på försvarsområdet och föreslå alla ytterligare initiativ som krävs för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen”.

Som svar på denna uppmaning lade kommissionen och utrikesrepresentanten den 18 maj 2022 fram ett gemensamt meddelande om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder (*det gemensamma meddelandet*). Den gav insikter om tre huvudsakliga typer av brister: en ekonomisk brist, en industriell brist och en kapacitetsbrist. I det gemensamma meddelandet konstateras att medlemsstaternas budgetökningar på senare tid följer efter år av betydande nedskärningar och kännbara underinvesteringar. Sådana underinvesteringar i försvaret har lett till industri- och kapacitetsbrister i EU och till de nuvarande låga lagernivåerna för försvarsmateriel. Överlåtelse av försvarsutrustning till Ukraina, i kombination med en lagerhållning som är anpassad till fredstid, har lett till akuta och kritiska brister på militär utrustning.

I det gemensamma meddelandet erinras om att medlemsstaterna snarast måste återupprätta försvarets insatsberedskap mot bakgrund av säkerhetsläget och de överlåtelser som redan gjorts till Ukraina. En påfyllnad av materiellagren skulle även ge dem möjlighet att ge Ukraina ytterligare bistånd.

I det gemensamma meddelandet sägs att eftersom medlemsstaterna fortsätter att fylla på sina lager och öka volymerna av försvarsmateriel bör de ta tillfället i akt att göra detta på ett samarbetsinriktat sätt. Detta skulle ge mer valuta för pengarna, öka interoperabiliteten och undvika att de mest utsatta EU-länderna inte kan köpa in det de behöver på grund av motstridiga krav på försvarsindustrin, som inte kan reagera på en sådan ökning av efterfrågan på kort sikt.

Utan samordning och samarbete skulle ökade försvarsinvesteringar av medlemsstaterna öka splittringen i den europeiska försvarssektorn, begränsa möjligheterna till samarbete under utrustningens livscykel, öka beroendet av externa lösningar och inskränka interoperabiliteten. De val som görs i fråga om köp i närtid får långsiktiga konsekvenser på marknadsstyrkan hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och på möjligheterna under de kommande årtiondena.

Med tanke på behovet av att i god tid och på ett målmedvetet sätt hjälpa medlemsstaterna att stärka sin försvarskapacitet i den här krissituationen föreslog kommissionen att man skulle

uppmuntra gemensam upphandling via EU:s budget genom ett särskilt kortfristigt instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (*instrumentet*).

EU:s ekonomiska stöd genom instrumentet bör stimulera samarbete kring försvarsupphandling från medlemsstaterna och gynna den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen, samtidigt som man säkerställer EU-ländernas väpnade styrkors insatsförmåga, försörjningstrygghet och interoperabilitet.

Ett sådant instrument bör inrättas för att ge incitament till de medlemsstater som är villiga att genomföra gemensam upphandling för att fylla dessa brister. Instrumentet bör vara ett särskilt verktyg som utformats för att hantera de negativa effekterna och konsekvenserna för unionen av det ukrainska kriget.

Instrumentet följer på inrättandet av en arbetsgrupp för gemensam upphandling på försvarsområdet som ska stödja samordningen av medlemsstaternas upphandlingsbehov på mycket kort sikt för att hantera den nya säkerhetssituationen. Efter inrättandet av instrumentet kommer kommissionen att lägga fram ett förslag till förordning om ett europeiskt investeringsprogram på försvarsområdet. Förordningen om det europeiska investeringsprogrammet på försvarsområdet skulle kunna ligga till grund för framtida utvecklings- och upphandlingsprojekt av stort gemensamt intresse för medlemsstaternas och unionens säkerhet, och genom utvidgning av det kortfristiga instrumentets funktionssätt, för eventuell tillhörande unionsfinansiering i syfte att stärka den europeiska försvarsindustriella basen, särskilt för projekt som ingen enskild medlemsstat ensam skulle kunna utforma eller se till att upphandla.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Instrumentet är förenligt med Europeiska försvarsfonden. Det kompletterar försvarsfonden och bygger på samma rättsliga grund. Medan försvarsfonden uppmuntrar rättsliga enheter att samarbeta om försvarsforsknings- och utvecklingsprojekt ska instrumentet stödja samarbete kring gemensam försvarsupphandling. Instrumentet bygger också på Europeiska försvarsfondens strategi när det gäller att förbjuda stöd till varor eller tjänster som är förbjudna enligt tillämplig folkrätt, eller dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över urvals- och insatsbeslut vid attacker mot människor.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Instrumentet kompletterar EU:s befintliga samarbetsinitiativ på försvarsområdet, som det permanenta strukturerade samarbetet (PESCO), och skapar synergier med genomförandet av den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och andra EU-program, t.ex. Europeiska försvarsfonden.

Instrumentet kommer också att genomföras i full överensstämmelse med EU:s kapacitetsutvecklingsplan med försvarskapacitetsprioriteringar på EU-nivå, samt med EU:s samordnade årliga försvarsöversyn, där man bl.a. kartlägger nya möjligheter till försvarssamarbete. I detta sammanhang kan man även beakta relevant verksamhet som utförs av Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) och andra partner om de tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen och inte utesluter någon medlemsstat från att delta.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Förslaget syftar till att främja den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basens konkurrenskraft genom att stödja samarbete mellan medlemsstaterna kring gemensam försvarsupphandling och grundar sig på artikel 173 i EUF-fördraget (stöd till den europeiska industrins konkurrenskraft).

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Även om samarbete innebär flera uppenbara fördelar (ökad driftskompatibilitet, minskade enhetskostnader och underhållskostnader) fortsätter EU:s medlemsstater att upphandla försvarssystem på ett huvudsakligen nationellt sätt.

Detta har flera orsaker:

- Ökad komplexitet och ökad administrativ börda för samarbete.
- Olika nationella krav.
- Olika tidplaner för upphandling och brist på budgetsynkronisering.
- Hänsyn till informationssäkerheten.
- Nationella försvarsindustripolitiska överväganden.
- Brist på nationell expertis vid upphandlingsorgan.

Enligt Europeiska försvarsbyråns uppgifter för 2020 investerade EU:s medlemsstater endast 4,1 miljarder euro i gemensam upphandling av försvarsmateriel (11 % av deras totala utgifter), en minskning med 13 % från 2019.

Detta ligger långt under det mål på 35 % som medlemsstaterna har åtagit sig att nå. Splittringen på försvarsmarknadens efterfrågesida leder till problem och ineffektivitet, även på utbudssidan, samtidigt som underhållskostnaderna för en mängd olika system ökar.

Om den här tendensen inte vänds kommer den att fortsätta att avsevärt undergräva den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basens konkurrenskraft och riskerar att påverka dess marknadsutsikter under det kommande årtiondet.

I dagens situation på försvarsmarknaden, som kännetecknas av ökade säkerhetshot och realistiska utsikter till högintensiva konflikter, ökar samtidigt medlemsstaterna snabbt sina försvarsbudgetar och planerar liknande inköp av materiel. Detta leder till en efterfrågan som överstiger den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basens tillverkningskapacitet, som för närvarande är anpassad till fredstid.

Till följd av detta kan man förvänta sig en stark prisinflation och längre leveranstider, vilket kan skada EU-medborgarnas säkerhet. Försvarsindustrin måste säkra den produktionskapacitet som krävs för att hantera order, liksom råvaror av avgörande betydelse och delkomponenter. I detta sammanhang kan försvarstillverkarna prioritera stora beställningar och potentiellt lämna de mest utsatta länderna utsatta, eftersom de saknar kritisk storlek och ekonomiska medel för stora beställningar.

Fragmenterade individuella beställningar från medlemsstaterna leder till mer begränsade marknadsutsikter för försvarsföretagen och innebär ofrånkomligen en ökad fragmentering av

utbudet, vilket avsevärt skulle skada sektorns ekonomiska effektivitet och försämra den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basens konkurrenskraft.

Att ge incitament till gemensam upphandling är därför nödvändigt och har den fördelen att den ger försvarsindustrin bättre möjligheter att anpassa sig till strukturförändringar på marknaderna samtidigt som nationella väpnade styrkor får bättre villkor och leveransfrister genom samarbete under inköpsfasen. Dessutom skulle samarbete kring inköp leda till minskade kostnader för drift, underhåll och avveckling av systemen (som uppskattningsvis utgör 55 % av utrustningens totalkostnad).

Den nuvarande situationen kräver därför politiska insatser på EU-nivå för att förbättra samarbetet genom att ge incitament till ekonomiskt samarbete mellan medlemsstaterna i försvarsupphandling. Sådana insatser gynnar både EU-invånarnas säkerhet och den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen.

- **Proportionalitetsprincipen**

Det föreslagna politiska upplägget står i proportion till omfattningen och allvaret i de problem som har konstaterats, dvs. behovet av att påskynda industrins anpassning till strukturförändringar och främja ett gynnsamt klimat för samarbete mellan företag inom ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader genom att ge incitament till samarbete och samordning mellan medlemsstaterna. Det iakttar de gränser fördragen sätter för eventuella EU-ingripanden.

Initiativet är begränsat till sådana mål som medlemsstaterna inte själva kan uppnå på ett tillfredsställande sätt utan som bättre uppnås på EU-nivå.

- **Val av instrument**

Kommissionen föreslår en förordning av Europaparlamentet och rådet om inrättande av instrumentet. Det är det lämpligaste rättsliga instrumentet, eftersom endast en förordning, i och med att den är direkt tillämplig, kan ge den grad av enhetlighet som behövs för att skapa och driva ett program inriktat på att stödja en industrisektor i hela EU.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Det finns ingen befintlig lagstiftning som omfattar eller hänför sig till denna särskilda åtgärd. Hittills har det inte funnits någon annan unionslagstiftning på försvarsområdet i syfte att stärka den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basens konkurrenskraft, särskilt genom att på ett samarbetsinriktat sätt påskynda industrins anpassning till strukturförändringar, inbegripet en ökning av dess tillverkningskapacitet. Det fanns inte heller några andra initiativ till unionslagstiftning på försvarsområdet i syfte att främja samarbete kring försvarsupphandling mellan deltagande medlemsstater. Det finns därför inga tidigare efterhandsutvärderingar eller kontroller av den befintliga lagstiftningens ändamålsenlighet för detta initiativ.

- **Konsekvensbedömning**

I Europeiska rådets slutsatser av den 30–31 maj 2022 uppmanades rådet att snarast behandla ett kortfristigt instrument. Kommissionen lägger därför fram detta förslag till förordning om

inrättande av instrumentet utan någon konsekvensbedömning, så att parlamentet och rådet kan få den så snart som möjligt.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Instrumentet förväntas inte öka den administrativa bördan.

Den föreslagna resultatbaserade strategin, som bygger på att utbetalningar förutsätter att konsortiet når delmål och mål, är också ett inslag i förenklingen av genomförandet av instrumentet.

- **Grundläggande rättigheter**

Säkrare tillvaro för människor i EU innebär bättre skydd av deras grundläggande rättigheter.

Dessutom berättigar gemensam försvarsupphandling av folkrättsligt förbjudna varor eller tjänster inte till stöd från instrumentet.

Åtgärder för gemensam upphandling av dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över urvals- och insatsbeslut vid attacker mot människor kan inte heller komma i fråga för stöd från instrumentet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Finansieringsramen för genomförandet av instrumentet för perioden XX 2022–31 december 2024 ska vara 500 miljoner euro i löpande priser.

Inverkan på den fleråriga budgetramen i fråga om erforderlig budget och mänskliga resurser beskrivs närmare i finansieringsöversikten för rättsakt som bifogas detta förslag.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Kommissionen bör regelbundet övervaka sina åtgärder, se över de framsteg som gjorts för att uppnå de förväntade resultaten samt undersöka samverkansfördelar med andra kompletterande unionsprogram. Kommissionen bör utvärdera instrumentet och lägga fram utvärderingen för Europaparlamentet och rådet. Utvärderingen bör särskilt innehålla en bedömning av framstegen med att uppnå förslagets mål.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 173.3,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) EU:s stats- och regeringschefer enades vid sitt möte i Versailles den 11 mars om att stärka den europeiska försvarsförmågan mot bakgrund av Rysslands militära aggression mot Ukraina. De enades om att öka försvarsutgifterna, intensifiera samarbetet genom gemensamma projekt och gemensam upphandling av försvarskapacitet, avhjälpa brister, främja innovation och stärka och utveckla EU:s försvarsindustri.
- (2) Rysslands omotiverade invasion av Ukraina den 24 februari 2022 och den pågående väpnade konflikten i Ukraina har visat att det är mycket viktigt att agera nu för att åtgärda de befintliga bristerna. Invasionen har lett till att högintensiv krigföring och territoriella konflikter i Europa har återkommit, vilket kräver en betydande ökning av medlemsstaternas kapacitet för att åtgärda de mest akuta och kritiska bristerna, särskilt de som förvärras av överföringen av försvarsprodukter till Ukraina.
- (3) Kommissionen och utrikesrepresentanten lade den 18 maj 2022 fram ett gemensamt meddelande om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder. I meddelandet framhölls att det i EU finns ekonomiska och industriella brister och kapacitetsbrister på försvarsområdet.
- (4) Ett särskilt kortfristigt instrument, utformat i en anda av solidaritet, angavs som ett verktyg för att uppmuntra medlemsstaterna att på frivillig basis genomföra gemensam upphandling för att avhjälpa de mest akuta och kritiska bristerna, särskilt de som uppstått till följd av Rysslands nuvarande aggression, på ett samarbetsinriktat sätt.
- (5) Ett sådant nytt instrument ska bidra till att stärka gemensam försvarsupphandling och genom den tillhörande unionsfinansieringen stärka EU:s försvarsindustriella kapacitet.
- (6) En förstärkning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella bas bör därför stå i centrum för dessa insatser. Det finns fortfarande svårigheter och brister,

¹ EUT C , , s. .

den europeiska försvarsindustriella basen har förblivit ytterst fragmenterad och det saknas tillräckligt samarbete och produktkompatibilitet.

- (7) I dagens situation på försvarsmarknaden, som kännetecknas av ökade säkerhetshot och realistiska utsikter till högintensiva konflikter, ökar medlemsstaterna snabbt sina försvarsbudgetar och planerar liknande inköp. Detta leder till en efterfrågan som överstiger den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillverkningskapacitet, som för närvarande är anpassad till fredstid.
- (8) Till följd av detta kan man förvänta sig en kraftig prisinflation och längre leveranstider, vilket kan skada unionens och dess medlemsstaters säkerhet. Försvarsindustrin måste säkra den produktionskapacitet som krävs för att hantera order, liksom råvaror och delkomponenter av avgörande betydelse. I detta sammanhang kan producenterna prioritera stora beställningar och potentiellt öka de mest utsatta ländernas sårbarhet, eftersom de varken har kritisk storlek eller ekonomiska medel för stora beställningar.
- (9) Dessutom bör ansträngningar göras så att de ökade utgifterna leder till en mycket starkare europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas. Utan samordning och samarbete kommer de ökade nationella investeringarna sannolikt att späda på den europeiska försvarsindustrins fragmentering.
- (10) Mot bakgrund av de här utmaningarna och de relaterade strukturförändringarna i EU:s försvarsindustri förefaller det nödvändigt att påskynda anpassningen av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, öka dess konkurrenskraft och effektivitet och på så sätt bidra till att stärka och reformera medlemsstaternas försvarsindustriella kapacitet. Att åtgärda brister i industrin bör innebära att snabbt ta itu med de mest akuta bristerna.
- (11) Gemensamma investeringar och försvarsupphandlingar bör särskilt uppmuntras, eftersom sådant samarbete säkerställer att de nödvändiga förändringarna i EU:s industribas sker på ett samarbetsinriktat sätt, så att ytterligare fragmentering av industrin undviks.
- (12) I detta syfte bör ett kortfristigt instrument för att öka medlemsstaternas samarbete inom försvarsupphandling (*instrumentet*) inrättas. Det bör ge medlemsstaterna incitament att samarbeta och i synnerhet, när de upphandlar för att åtgärda dessa brister, göra detta gemensamt, öka interoperabiliteten och stärka och reformera sin försvarsindustriella kapacitet.
- (13) Instrumentet bör kompensera för den komplexitet och de risker som är förknippade med sådana gemensamma åtgärder och samtidigt möjliggöra stordriftsfördelar i åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att stärka och modernisera den europeiska teknik-och industribasen och därigenom öka unionens resiliens och försörjningstrygghet. Incitament till gemensam upphandling skulle också leda till minskade kostnader för drift, underhåll och avveckling av systemen.
- (14) Instrumentet kommer att bygga vidare på och beakta det arbete som utförs av arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet, inrättad av kommissionen och utrikesrepresentanten/chefen för byrån, i enlighet med det gemensamma meddelandet om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder, för att samordna behov i närtid av försvarsupphandling och samarbete med medlemsstaterna och EU:s försvarstillverkare för att stödja gemensam upphandling för lageruppbyggnad, särskilt mot bakgrund av det stöd som ges till Ukraina.

- (15) Instrumentet är förenligt med befintliga samarbetsinriktade EU-försvarsinitiativ, t.ex. inom Europeiska försvarsfonden och det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco), och skapar synergier med andra EU-program. Instrumentet är helt förenligt med den strategiska kompassens mål.
- (16) Eftersom instrumentet syftar till att stärka unionsförsvarsindustrins konkurrenskraft och resurseffektivitet, behöver kontrakt om gemensam upphandling för att komma i fråga för stöd från instrumentet ingås med rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller i associerade länder och inte är föremål för kontroll som utövas av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer. I detta sammanhang bör med kontroll menas förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter. För att säkerställa skyddet av unionens och medlemsstaternas väsentliga säkerhets- och försvarsintressen bör dessutom infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de entreprenörer och underentreprenörer som deltar i den gemensamma upphandlingen och som används för den gemensamma upphandlingen vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat tredjeland territorium.
- (17) Under vissa omständigheter bör det vara möjligt att göra undantag från principen att entreprenörer och underentreprenörer som deltar i en gemensam upphandling med stöd av instrumentet inte får vara föremål för kontroll som utövas av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer. I så fall bör en rättslig enhet etablerad i unionen eller i ett associerat tredjeland som är föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland delta som entreprenör eller underentreprenör i den gemensamma upphandlingen, om stränga villkor är uppfyllda med avseende på unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen, fastställda inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), inbegripet villkor om stärkande av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.
- (18) Förfaranden och kontrakt för gemensam upphandling bör även inbegripa ett krav på att försvarsprodukten inte får vara föremål för kontroll eller begränsningar som utövas av icke-associerade tredjeländer eller av enheter i icke-associerade tredjeländer.
- (19) Bidrag från instrumentet får ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader som grundar sig på måluppfyllelse genom hänvisning till arbetspaket, delmål eller mål för den gemensamma upphandlingsprocessen, i syfte att skapa den nödvändiga incitamenteffekten.
- (20) Om unionsbidraget ges i form av finansiering som inte är kopplad till kostnader bör kommissionen i arbetsprogrammet fastställa finansieringsvillkoren för varje åtgärd, särskilt a) en beskrivning av samarbetsåtgärden för gemensam upphandling i syfte att tillgodose de mest akuta och kritiska kapacitetsbehoven, b) delmålen för genomförandet av åtgärden, c) den ungefärliga storleksordningen på den gemensamma upphandlingen samt d) det högsta tillgängliga unionsbidraget.
- (21) För att skapa incitamenteffekt kan unionsbidragets storlek fastställas under hänsynstagande till faktorer som a) den gemensamma upphandlingens komplexitet, för vilket en andel av upphandlingskontraktets förväntade omfattning, enligt erfarenheter av liknande åtgärder, kan tjäna som indirekt mått, b) samarbetets egenskaper såsom gemensam användning, lageruppbbyggnad, äganderätt eller underhåll, vilket torde leda till bättre resultat i fråga om interoperabilitet och ge signaler till industrin om

långsiktiga investeringar, samt c) antalet deltagande medlemsstater eller associerade tredjeländer eller anslutning av fler medlemsstater eller associerade tredjeländer till befintliga samarbeten.

- (22) Medlemsstaterna bör utse ett upphandlingsombud som genomför den gemensamma upphandlingen på deras vägnar. Upphandlingsombudet bör vara en upphandlande myndighet i en medlemsstat eller ett associerat tredjeland, inbegripet unionsorgan eller internationella organisationer som Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement (Occar).
- (23) Enligt artikel 193.2 i budgetförordningen får bidrag tilldelas för redan inledda åtgärder, om sökanden kan visa att det var nödvändigt att inleda åtgärden innan bidragsöverenskommelsen undertecknas. Det ekonomiska bidraget bör dock inte omfatta tiden före den dag då bidragsansökan lämnas in, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall. För att undvika avbrott i unionsstödet som skulle kunna skada unionens intressen bör det vara möjligt att i finansieringsbeslutet föreskriva ekonomiska bidrag till åtgärder som omfattar en period från och med den 24 februari 2022, även om de inleddes innan bidragsansökan lämnades in.

Förordning (EU, Euratom) nr 2018/1046 (*budgetförordningen*) är tillämplig på detta instrument. Där föreskrivs regler om genomförandet av unionsbudgeten, inbegripet regler om bidrag.

- (25) I denna förordning fastställs en finansieringsram för fonden som ska utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel² (*det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020*), för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.
- (26) I enlighet med bestämmelserna i budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013³, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2988/95⁴, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96⁵ och rådets förordning (EU) 2017/1939⁶ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, spårning, korrigering och utredning av oriktigheter och bedrägerier, återkrävande av sådana medel som förlorats eller som utbetalats eller använts felaktigt och, i förekommande fall, tillämpning av administrativa sanktioner. I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) i synnerhet utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar

² EUT L 433I, 22.12.2020, s. 28.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁴ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁵ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁶ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

unionens ekonomiska intressen. I överensstämmelse med förordning (EU) 2017/1939 får Europeiska åklagarmyndigheten utreda och lagföra bedrägeri och annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁷. I enlighet med budgetförordningen är varje person eller enhet som tar emot medel från unionen skyldig att fullt ut samarbeta för att skydda unionens ekonomiska intressen, ge kommissionen, Olaf, Europeiska åklagarmyndigheten och Europeiska revisionsrätten alla rättigheter och all tillgång som behövs och säkerställa att tredjeparter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar motsvarande rättigheter.

- (27) I enlighet med artikel 94 i rådets beslut 2013/755/EU⁸ är personer och enheter i utomeuropeiska länder och territorier (ULT) berättigade till finansiering, med förbehåll för instrumentets regler och mål och eventuella ordningar som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.
- (28) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (*instrumentet*).

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- (1) *gemensam upphandling*: upphandling i samarbetsform som genomförs gemensamt av minst tre medlemsstater.
- (2) *kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland*: förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet antingen direkt eller indirekt genom en eller flera mellanliggande rättsliga enheter.
- (3) *struktur för verkställande ledning*: organ inom en rättslig enhet, som har utsetts i enlighet med nationell rätt och som i tillämpliga fall är rapporteringsskyldigt till verkställande direktören, som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och som utövar tillsyn över och övervakar ledningens beslutsfattande.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁸ Rådets beslut 2013/755/EU av den 25 november 2013 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen (ULT-beslutet), EUT L 344, 19.12.2013, s. 1.

- (4) *enhet i ett icke-associerat tredjeland*: rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland eller, om den är etablerad i unionen eller i ett associerat land, har sina strukturer för verkställande ledning i ett icke-associerat tredjeland.
- (5) *upphandlingsombud*: upphandlande myndighet som är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land som minst tre medlemsstater har utsett för att genomföra en gemensam upphandling på deras vägnar, inbegripet unionsorgan eller internationella organisationer.
- (6) *tredjeland*: land som inte är medlem i unionen.

Artikel 3 *Mål*

1. Instrumentet har som mål
 - (a) att främja konkurrenskraft och effektivitet hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för en mer resilient union, särskilt genom att på ett samarbetsinriktat sätt påskynda industrins anpassning till strukturomställningar, inbegripet en ökning av tillverkningskapaciteten,
 - (b) att främja samarbete i försvarsupphandling mellan deltagande medlemsstater som bidrar till solidaritet, interoperabilitet, förebyggande av utträngningseffekter, undvikande av fragmentering och effektivisering av de offentliga utgifterna,
2. Målen ska eftersträvas med tonvikt på att stärka och utveckla unionens försvarsindustriella bas så att den i synnerhet kan tillgodose de mest akuta och kritiska behoven av försvarsprodukter, särskilt sådana behov som upptäckts eller förvärrats genom reaktionen på Rysslands angrepp mot Ukraina, med beaktande av det arbete som utförs av arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet.

Artikel 4 *Budget*

1. Finansieringsramen för genomförandet av instrumentet för perioden från och med denna förordnings ikraftträdande till och med den 31 december 2024 ska vara 500 miljoner EUR i löpande priser.
2. Det belopp som anges i punkt 1 får användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av fonden, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, inklusive centrala informationstekniska system.
3. Medel som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på den berörda medlemsstatens begäran överföras till instrumentet med förbehåll för de villkor som fastställs i de relevanta bestämmelserna i förordningen om gemensamma bestämmelser för 2021–2027. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 (*budgetförordningen*). Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.
4. Om den verksamhet som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i årliga delåtaganden.

Artikel 5
Tredjeländer som är associerade till instrumentet

Instrumentet ska vara öppet för deltagande av medlemsstater och medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*associerade länder*), i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Artikel 6
Genomförande och former för EU-finansiering

1. Instrumentet ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen.
2. EU-finansieringen ska ge incitament till samarbete mellan medlemsstaterna för att uppnå de mål som avses i artikel 3. Det ekonomiska bidraget ska fastställas med beaktande av den gemensamma upphandlingens samarbetskaraktär plus ett lämpligt belopp för att skapa den incitamenteffekt som krävs för att uppmuntra samarbete.
3. Om det är nödvändigt för genomförandet av en åtgärd får det ekonomiska bidraget omfatta en period före dagen för ansökan om ekonomiskt stöd för åtgärden, förutsatt att åtgärden inte hade inletts före den 24 februari 2022.
4. Bidrag som genomförs inom ramen för direkt förvaltning ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen.

Artikel 7
Stödberättigande åtgärder

1. Endast åtgärder som uppfyller samtliga följande kriterier ska berättiga till finansiering:
 - (a) Åtgärderna ska omfatta samarbete för gemensam upphandling av de mest brådskande och kritiska försvarsprodukterna mellan stödberättigade enheter som uppfyller de mål som avses i artikel 3.
 - (b) Åtgärderna ska omfatta nytt samarbete eller en utvidgning av befintligt samarbete till nya medlemsstater eller associerade länder.
 - (c) Åtgärderna ska genomföras av ett konsortium bestående av minst tre medlemsstater.
 - (d) Åtgärderna ska uppfylla de ytterligare villkor som anges i artikel 8.
2. Följande åtgärder ska inte berättiga till finansiering:
 - (a) Åtgärder för gemensam upphandling av varor eller tjänster som är förbjudna enligt tillämplig internationell rätt.
 - (b) Åtgärder för gemensam upphandling av dödliga autonoma vapen utan möjlighet till meningsfull mänsklig kontroll över urvals- och insatsbeslut vid attacker mot människor.

Artikel 8
Ytterligare finansieringsvillkor

1. Medlemsstaterna eller associerade tredjeländer ska utse ett upphandlingsombud som ska agera på deras vägnar vid den gemensamma upphandlingen.

Upphandlingsombudet ska genomföra upphandlingsförfarandena och ingå de resulterande avtalen med entreprenörer på de deltagande medlemsstaternas vägnar.

2. De upphandlingsförfaranden som avses i punkt 1 ska grundas på ett avtal som undertecknas av de deltagande medlemsstaterna med upphandlingsombudet enligt villkoren i det arbetsprogram som avses i artikel 11.
3. Gemensamma upphandlingsförfaranden och avtal ska omfatta krav på deltagande för entreprenörer och underentreprenörer som deltar i sådan gemensam upphandling som avses i punkterna 4–10.
4. Entreprenörer och underentreprenörer som deltar i den gemensamma upphandlingen ska vara etablerade och ha sina strukturer för verkställande ledning i unionen. De får inte vara föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland.
5. Genom undantag från punkt 4 får en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat tredjeland och som är föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland delta som entreprenör och underentreprenör i den gemensamma upphandlingen endast om den ställer garantier som godkänts av den medlemsstat eller det associerade tredjeland där entreprenören är etablerad.
6. Den deltagande medlemsstaten ska till kommissionen lämna en anmälan från upphandlingsombudet om de garantier som ställs av en entreprenör eller underentreprenör i den gemensamma upphandlingen, om denna är etablerad i unionen eller ett associerat tredjeland och är föremål för kontroll som utövas av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland. Garantierna och därmed sammanhängande bestämmelser i upphandlingskontraktet ska på begäran göras tillgängliga för kommissionen. Dessa garantier ska säkerställa att entreprenörens eller underentreprenörens deltagande i den gemensamma upphandlingen inte strider mot unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen som är fastställda inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt avdelning V i EU-fördraget eller målen i artikel 3.
7. Garantierna ska i synnerhet styrka att det, med avseende på den gemensamma upphandlingen, finns åtgärder för att säkerställa att
 - (a) kontrollen över den entreprenör eller underentreprenör som deltar i den gemensamma upphandlingen inte utövas på ett sätt som begränsar eller kringskar dess förmåga att utföra beställningen och leverera resultat, och
 - (b) åtkomsten för ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland till känslig information förhindras och att anställda eller andra personer som deltar i den gemensamma upphandlingen har ett nationellt säkerhetsgodkännande som utfärdats av en medlemsstat.
8. Infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de entreprenörer och underentreprenörer som deltar i den gemensamma upphandlingen och som används för den gemensamma upphandlingen ska vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat tredjelands territorium. Om det inte finns några lätt tillgängliga konkurrenskraftiga alternativ inom unionen eller i ett associerat tredjeland får de entreprenörer och underentreprenörer som deltar i en gemensam upphandling använda sina tillgångar, sin infrastruktur, sina anläggningar och sina resurser som är belägna eller förvaras utanför medlemsstaternas eller de associerade tredjeländernas territorium, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och

dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen och att den är förenlig med målen i artikel 3.

9. Gemensamma upphandlingsförfaranden och kontrakt ska också innehålla ett krav på att försvarsprodukten inte får vara föremål för några begränsningar påförda av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland.
10. I denna artikel avses med underentreprenörer som deltar i gemensam upphandling samtliga följande:
 - (a) Underentreprenörer som har ett direkt avtalsförhållande med en entreprenör.
 - (b) Andra underentreprenörer som tilldelas minst 10 % av arbetsandelen.
 - (c) Underentreprenörer som kan behöva tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter för att genomföra den gemensamma upphandlingen.

Artikel 9 *Stödberättigade enheter*

Följande enheter är berättigade till finansiering, förutsatt att de uppfyller kriterierna för stödberättigande i artikel 197 i budgetförordningen:

- (a) Upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU⁹ och 2014/25/EU¹⁰.
- (b) Myndigheter i associerade tredjeländer.

Artikel 10 *Tilldelningskriterier*

Kommissionen ska utvärdera de inlämnade förslagen på grundval av följande tilldelningskriterier:

1. Åtgärdens bidrag till att stärka och utveckla unionens försvarsindustriella bas så att den särskilt kan hantera de mest akuta och kritiska försvarsproduktbehov som avses i artikel 3, inbegripet när det gäller upphandlingsförfaranden och leveranstider, lageruppbyggnad, tillgänglighet och försörjning.
2. Åtgärdens bidrag till konkurrenskraften och anpassningen av den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen, bland annat genom planerad ökning av tillverkningskapacitet, reservering av tillverkningskapacitet, omskolning och kompetenshöjning samt övergripande modernisering.
3. Åtgärdens bidrag till att stärka samarbetet mellan medlemsstater eller associerade länder och produkternas driftskompatibilitet.
4. Antalet medlemsstater eller associerade länder som deltar i den gemensamma upphandlingen.
5. Uppskattad storlek på den gemensamma upphandlingen och eventuella förklaringar från deltagarna om att de gemensamt kommer att använda, lagra, äga eller underhålla de upphandlade försvarsprodukterna.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

6. Katalysatoreffekt av unionens ekonomiska stöd genom styrkande av hur unionens bidrag kan övervinna hinder för gemensam upphandling.
7. Kvalitet och effektivitet i planerna för genomförandet av åtgärden.

Artikel 11 *Arbetsprogram*

1. Instrumentet ska genomföras genom ett arbetsprogram enligt artikel 110 i budgetförordningen.
2. Kommissionen ska genom en genomförandeakt anta det arbetsprogram som avses i punkt 1. Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 14.3.
3. I arbetsprogrammet ska den minsta ekonomiska storleken på de gemensamma upphandlingsåtgärderna anges och det vägledande beloppet för ekonomiskt stöd till åtgärder som genomförs av det minsta antal medlemsstater som avses i artikel 7.1 c fastställas, liksom incitament för upphandling till högre värde och inkludering av ytterligare medlemsstater eller associerade länder.
4. I arbetsprogrammet ska finansieringsprioriteringar i enlighet med sådana behov som avses i artikel 3.2 anges.

Artikel 12 *Övervakning och rapportering*

1. Kommissionen ska senast den 31 december 2024 upprätta en utvärderingsrapport för instrumentet och lägga fram den för Europaparlamentet och rådet. I rapporten ska kommissionen utvärdera genomslaget för och ändamålsenligheten hos de åtgärder som vidtagits enligt instrumentet.
2. Rapporten ska bygga på samråd med medlemsstaterna och de viktigaste berörda parterna och ska särskilt bedöma framstegen med att nå målen i artikel 3.

Artikel 13 *Information, kommunikation och publicitet*

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska framhålla unionsfinansieringens ursprung och säkerställa dess synlighet (i synnerhet när de marknadsför åtgärderna och deras resultat) genom att tillhandahålla enhetlig, verkningsfull och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.
2. Kommissionen ska vidta informations- och kommunikationsåtgärder avseende instrumentet och dess åtgärder och resultat. Medel som tilldelats instrumentet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen av unionens politiska prioriteringar, i den mån de har anknytning till de mål som avses i artikel 3.

Artikel 14 *Kommittéförfarande*

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. Europeiska försvarsbyrån ska bjudas in för att lämna synpunkter och tillhandahålla sakkunskap till kommittén i egenskap av observatör. Europeiska utrikestjänsten ska också bjudas in att delta i kommittén.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 15
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslaget eller initiativets titel

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling.

1.2. Berörda politikområden

Unionens försvarsindustripolitik

1.3. Förslaget eller initiativet avser

☒ en ny åtgärd

☐ en ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd¹¹

☐ en förlängning av en befintlig åtgärd

☐ en sammanslagning eller omdirigering av en eller flera åtgärder mot en annan/en ny åtgärd

1.4. Mål

1.4.1. Allmänt/allmänna mål:

Instrumentet har följande mål:

Se bifogat förslag till rättsakt.

1.4.2. Specifikt/specifika mål:

Ej tillämpligt

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas

Beskriv den verkan som förslaget eller initiativet förväntas få på de mottagare eller den del av befolkningen som berörs.

Förväntade resultat:

Instrumentet ska bidra till att stärka och utveckla unionens försvarsindustriella bas så att den kan åtgärda de industriella bristerna i förhållande till de mest akuta och kritiska behoven av försvarsprodukter, särskilt sådana som framkommit under eller förvärrats av reaktionen på Rysslands aggression mot Ukraina.

EU:s anslag bör bidra till att frigöra ett antal gemensamma upphandlingsåtgärder som annars inte skulle vidtas med tanke på riskerna och komplexiteten i samband med gemensamma försvarsupphandlingar.

Det ökade samarbetet förväntas ge mer valuta för pengarna, öka interoperabiliteten och undvika att de mest utsatta EU-länderna inte kan köpa in det de behöver på grund av motstridiga krav på försvarsindustrin, som inte är anpassad till en sådan ökning av efterfrågan.

Förväntade effekter

¹¹ I den mening som avses i artikel 58.2 a eller b i budgetförordningen.

Ett bidrag från unionen på 500 miljoner euro skulle ge medlemsstaterna ett lämpligt incitament att uppmuntra dem att göra gemensamma upphandlingar. Gemensam upphandling i EU bör bli det normala snarare än undantaget. Dessutom ska instrumentet främja en flexibel och konkurrenskraftig europeisk försvarsindustriell och försvarsteknisk bas. På längre sikt förväntas ytterligare investeringar i den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen medföra fördelar i form av nya jobb, ny kompetens och ökad försörjningstrygghet.

1.4.4. *Prestationsindikatorer*

Ange indikatorer för övervakning av framsteg och resultat.

Med beaktande av den korta genomförandeperioden kommer instrumentets resultat och effekter att utvärderas i efterhand i slutet av genomförandet av programmet.

Kommissionen kommer att säkerställa att de indikatorer som behövs för att övervaka genomförandet av programmet inrättas av den enhet som får i uppdrag att genomföra programmet. Här ingår

- antal gemensamma upphandlingsåtgärder som genomförts,
- totalt värde av de gemensamma upphandlingsåtgärder som genomförts,
- antal medlemsstater som deltar som konsortiedlemmar,
- det faktum att medlemsstaterna öppnat befintliga samarbeten för nya medlemmar.

1.5. **Grunder för förslaget eller initiativet**

1.5.1. *Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet*

Förordningen kommer att genomföras genom direkt förvaltning. Kommissionen kommer att behöva bemanning med lämpliga experter för att effektivt kunna övervaka genomförandet.

1.5.2. *Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med "mervärdet av en åtgärd på unionsnivå" i denna punkt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.*

Även om samarbetet innebär flera uppenbara fördelar (ökad driftskompatibilitet, minskade enhetskostnader och underhållskostnader) fortsätter EU:s medlemsstater att upphandla försvarssystem på ett huvudsakligen nationellt sätt. Detta har lett till en mycket fragmenterad marknad med nationellt industriellt stuprörstänkande och en motsvarande brokig uppsättning försvarssystem av samma slag som ofta inte är kompatibla med varandra. I dagens situation på försvarsmarknaden, som kännetecknas av ökade säkerhetshot och realistiska utsikter till högintensiva konflikter, ökar samtidigt medlemsstaterna snabbt sina försvarsbudgetar och planerar liknande inköp av materiel. Detta leder till en efterfrågan som överstiger den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basens tillverkningskapacitet, som för närvarande är anpassad till fredstid.

Till följd av detta kan man förvänta sig en stark prisinflation och längre leveranstider, vilket kan skada EU-medborgarnas säkerhet. Försvarsindustrin måste säkra den produktionskapacitet som krävs för att hantera order, liksom råvaror av avgörande betydelse och delkomponenter. I detta sammanhang kan

försvarstillverkarna prioritera stora beställningar och potentiellt lämna de mest utsatta länderna utsatta, eftersom de saknar kritisk storlek och ekonomiska medel för stora beställningar. Att ge incitament till gemensam upphandling är därför nödvändigt och har den fördelen att den ger försvarsindustrin bättre möjligheter att anpassa sig till strukturförändringar på marknaderna samtidigt som nationella väpnade styrkor får bättre villkor och leveransfrister genom samarbete under inköpsfasen. Dessutom skulle samarbete kring inköp leda till minskade kostnader för drift, underhåll och avveckling av systemen (som uppskattningsvis utgör 55 % av utrustningens totalkostnad).

Den nuvarande situationen kräver därför politiska insatser på EU-nivå för att förbättra samarbetet genom att ge incitament till ekonomiskt samarbete mellan medlemsstaterna i försvarsupphandling. Sådana insatser gynnar både EU-medborgarnas säkerhet och den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen.

1.5.3. *Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder*

Ej tillämpligt

1.5.4. *Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument*

Instrumentet kompletterar befintliga EU-program som det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och Europeiska försvarsfonden samt EU:s initiativ på försvarsområdet som det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco). Det kommer också att skapa samverkansfördelar med den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och andra EU-program.

1.5.5. *En bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning*

Ej tillämpligt

1.6. Beräknad varaktighet för och beräknade budgetkonsekvenser av förslaget eller initiativet

☒ **begränsad varaktighet**

- ☒ verkan från 2022 till 31/12/2024
- ☒ Budgetkonsekvenser från och med 2022 till och med 2024 för åtagandebemyndiganden och från och med 2023 till och med 2027 för betalningsbemyndiganden.

☐ **obegränsad varaktighet**

- Efter en inledande period ÅÅÅÅ–ÅÅÅÅ,
- beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7. Planerad metod för genomförandet¹²

☒ **Direkt förvaltning** som sköts av kommissionen

- ☒ av dess avdelningar, vilket också inbegriper personalen vid unionens delegationer;
- ☐ av genomförandeorgan

☐ **Delad förvaltning** med medlemsstaterna

☐ **Indirekt förvaltning** genom att uppgifter som ingår i budgetgenomförandet anförtros

- ☐ tredjeländer eller organ som de har utsett
- ☐ internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)
- ☐ EIB och Europeiska investeringsfonden
- ☐ organ som avses i artiklarna 70 och 71 i budgetförordningen
- ☐ offentligrättsliga organ
- ☐ privaträttsliga organ som har anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter i den utsträckning som de lämnar tillräckliga ekonomiska garantier
- ☐ organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrotts genomförandeuppgifter inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap och som lämnar tillräckliga ekonomiska garantier
- ☐ personer som anförtrotts genomförandet av särskilda åtgärder inom Gusp enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som fastställs i den relevanta grundläggande rättsakten
- *Vid fler än en metod, ange kompletterande uppgifter under "Anmärkningar".*

Anmärkningar

Instrumentet ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen.

¹² Närmare förklaringar av de olika metoderna för genomförande med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. FÖRVALTNING

2.1. Regler om uppföljning och rapportering

Ange intervall och andra villkor för sådana åtgärder:

I enlighet med artikel 13 i instrumentet ska kommissionen utarbeta en utvärderingsrapport om instrumentet senast den 31/12/2024 och överlämna den till Europaparlamentet och rådet. I rapporten ska kommissionen utvärdera genomslaget och ändamålsenligheten hos de åtgärder som vidtagits enligt instrumentet.

I detta syfte kommer kommissionen att införa nödvändiga övervakningsarrangemang för att säkerställa att relevanta uppgifter samlas in på ett tillförlitligt och smidigt sätt.

2.2. Förvaltnings- och kontrollsystem

2.2.1. *Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*

Kommissionen är tänkt att ha det övergripande ansvaret för genomförandet av instrumentet. Kommissionen har närmare bestämt för avsikt att genomföra instrumentet genom direkt förvaltning. Direkt förvaltning förtydligar ansvarsområdena (utanordnarnas genomförande), påskyndar hanteringen (kortare tid för beviljande och tid för utbetalning), undviker intressekonflikter och minskar genomförandekostnaderna (inga förvaltningsavgifter för enheter som anförtratts uppgifter). Kommissionen bör prioritera i finansieringen och fastslå finansieringsvillkor i ett flerårigt arbetsprogram. Prioriteringar bör fastställas i samarbete med arbetsgruppen för gemensam upphandling på försvarsområdet. En programkommitté med medlemsstaternas företrädare bör inrättas, till vilken Europeiska försvarsbyrån ska inbjudas att lämna synpunkter och sakkunskap till kommittén i egenskap observatör, och Europeiska utrikestjänsten ska inbjudas att delta i kommittén. Kommissionen kommer att anta ett flerårigt arbetsprogram efter yttrande från kommittén enligt granskningsförfarandet.

Finansieringen inom instrumentet kommer huvudsakligen att ges i form av bidrag. Det ekonomiska bidraget ska utformas under hänsynstagande till den gemensamma upphandlingens samarbetskaraktär med ett ytterligare belopp för att uppmuntra medlemsstaterna att upphandla gemensamt. Kommissionen får använda finansiering som inte är baserad på kostnader för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna och fokusera på att nå de önskade målen och därigenom göra unionens stöd mer ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Betalningsvillkoren blir ungefär desamma som i det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och Europeiska försvarsfonden, dvs. tre utbetalningar per bidrag (inklusive minst en förfinansiering). Betalningsprognosen utarbetas på grundval av stödmottagarens förslag, så att stödmottagaren kan hantera upphandlingen effektivt och undvika likviditetsproblem. Kommissionen behåller sina befogenheter när den godkänner en betalning, och har särskilt rätt att reducera den om villkoren för att frigöra betalningen inte är uppfyllda (delmål har inte nåtts, resultat har inte producerats i tid).

Den kontrollstrategi som ska fastställas i bidragsavtalet bygger på de blygsamma erfarenheterna från Europeiska försvarsfonden och dess föregångare, det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet och den förberedande åtgärden, där

bidrag med förenklade kostnadsalternativ (schablonbidrag) användes. Kommissionen avser särskilt att använda finansiering som inte bygger på kostnader, där bidragsbeloppet fastställs på förhand enligt vissa villkor (bl.a. huruvida kostnaderna är stödberättigande) och betalas ut enligt delresultat (rapporter) som visar att de förväntade resultat som anges i bidragsavtalet (tekniska bilagor) är uppfyllda.

2.2.2. *Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna*

Instrumentet är avsett att stödja samarbete vid upphandling av de mest brådskande och kritiska försvarsprodukterna. Den största risk som identifierats är således följande: Förseningsrisk: Problem med tidsplanen, förseningar i genomförandet, risker i styrningen. Bristande samarbete mellan medlemsstaterna och/eller den nationella industrin som leder till förseningar och ineffektivt genomförande. Finansiell risk: Kostnadshantering, låg utnyttjandegrad (förseningar) osv. Tekniska risker: Svårigheter med särskild utveckling, Tekniska problem. Lägre prestanda. Kommissionen avser därför att genomföra instrumentet med direkt förvaltning med utgångspunkt i den sakkunskap som byggts upp vid genomförandet av Europeiska försvarsfonden, utarbeta och anta endast ett flerårigt arbetsprogram, förkorta tiden för beviljande och tillämpa finansiering som inte bygger på kostnader.

2.2.3. *Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)*

Programmets budget kommer att genomföras genom direkt förvaltning. På grundval av sina erfarenheter av bidragsförvaltning uppskattar kommissionen att de totala kontrollkostnaderna för instrumentet kommer att uppgå till mindre än 1 % av de relaterade medel som förvaltas.

Målet är att se till att den förväntade felfrekvensen inte överstiger 2 %. Kommissionen anser att genomförandet av programmet genom direkt förvaltning, med välutbildade (erfaren personal som eventuellt rekryteras från medlemsstaternas försvarsministerier) team med tillräckliga personalresurser som lyder under delegerade utanordnare, klara regler och en lämplig användning av outputbaserade instrument (dvs. att finansieringen inte är knuten till kostnaderna) kommer att hålla felfrekvensen under väsentlighetströskeln på 2 %.

2.3. **Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter**

Beskriv förebyggande åtgärder (befintliga eller planerade), t.ex. från strategi för bedrägeribekämpning.

Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) har behörighet att utreda insatser som stöds inom ramen för detta initiativ. Avtal som ingås inom ramen för denna förordning, inklusive avtal som ingås med internationella organisationer, ska omfatta övervakning och finansiell kontroll som ska genomföras av kommissionen eller varje företrädare som godkänts av denna, samt revision av Europeiska revisionsrätten, Europeiska åklagarmyndigheten eller Olaf, i förekommande fall på plats. Tjänstemän från kommissionen som har genomgått den säkerhetsprövning som krävs kan också göra besök på plats.

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel

- Befintliga budgetrubriker (även kallade ”budgetposter”) (se tabellen i avsnitt 3.2)

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik	Typ av utgifter	Bidrag			
	Nummer	Diff./Icke-diff. ¹³	från Efta-länder ¹⁴	från kandidatländer ¹⁵	från tredjeländer	enligt artikel 21.2 b i budgetförordningen
	[XX.YY.YY.YY]	Diff./Icke-diff.	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ

- Nya budgetrubriker som föreslås

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik	Typ av utgifter	Bidrag			
	Nummer	Diff./Icke-diff.	från Efta-länder	från kandidatländer	från tredjeländer	enligt artikel 21.2 b i budgetförordningen
5	13.0106	Icke-diff.	JA	NEJ	NEJ	NEJ
5	13.06	Diff	JA	NEJ	NEJ	NEJ

¹³ Diff. = differentierade anslag / Icke-diff. = icke-differentierade anslag.

¹⁴ Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

¹⁵ Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidatländer i västra Balkan.

3.2. Finansieringskällor för förslaget

3.2.1. Finansieringskälla för anslag enligt förslaget

Bidrag från marginaler och särskilda instrument i den fleråriga budgetramen	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
Marginaler från rubrik 5		83,700	44,900	32,100	1			160,700
Särskilda instrument i den fleråriga budgetramen			111,400	227,900				339,300
Totalt		83,700	156,300	260,000				500,000

3.2.2. Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen				05		Säkerhet och försvar – kluster 13 Försvar							
				2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Efter 2027	TOTAL T	
13.0601 Driftsanslag för	Åtaganden	(1)		83,700	156,300	260,000						500,000	

försvarsmateriel, vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och innovation	Betalningar	(2)			72,000	174,000	104,000	72,000	78,000		500,000
13.016 – Stödutgifter	Åtaganden = betalningar	(3)			p.m.	p.m.					0
TOTALA anslag för programmets finansieringsram – rubrik 5	Åtaganden	=1+3		83,700	156,300	260,000					500,000
	Betalningar	=2+3		0	72,000	174,000	104,000	72,000	78,000		500,000

Rubrik i den fleråriga budgetramen	7	”Administrativa utgifter”
---	----------	---------------------------

Detta avsnitt ska fyllas i med hjälp av det datablad för budgetuppgifter av administrativ natur som först ska föras in i bilagan till finansieringsöversikt för rättsakt (bilaga V till de interna bestämmelserna), vilken ska laddas upp i DECIDE som underlag för samråden mellan kommissionens avdelningar.

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTAL T
Personalresurser		0,961	1,831	1,831	1,517	1,517	1,187		8,844
Övriga administrativa utgifter		0,047	0,279	0,279	0,067	0,057	0,057		0,786

TOTALA anslag för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)		1,008	2,110	2,110	1,584	1,574	1,244		9,630
---	---	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Efter 2027</i>	TOTALT
TOTALA anslag för samtliga RUBRIKER i den fleråriga budgetramen	Åtaganden		84,708	158,410	262,110	1,584	1,574	1,244		509,630
	Betalningar		1,008	74,110	176,110	105,584	73,574	79,244	0	509,630

3.2.3. Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL T
RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser		0,961	1,831	1,831	1,517	1,517	1,187	8,844
Övriga administrativa utgifter		0,047	0,279	0,279	0,067	0,057	0,057	0,786
Delsumma för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen		1,008	2,110	2,110	1,584	1,574	1,244	9,630
Utanför RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen								
Personalresurser								
Andra utgifter av administrativ karaktär (f.d. BA-poster)								
Delsumma utanför RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen								

TOTALT		1,008	2,110	2,110	1,584	1,574	1,244	9,630
---------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

De administrativa kostnaderna ska täckas genom anslag som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga och/eller som har omfördelats, om så krävs kompletterade med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till befintliga begränsningar i fråga om budgetmedel.

3.2.3.1. Beräknat personalbehov

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda) för GD Försvarsindustri och rymdfrågor							
Vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna		5	10	10	8	8	7
Vid delegationer							
För forskning							
• Extern personal (i heltidsekvivalenter: FTE) - kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter, vikarier och unga experter som tjänstgör vid delegationerna för GD Försvarsindustri och rymdfrågor							
Rubrik 7							
Finansierat genom RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	- vid huvudkontoret		2	3	3	3	1
	- vid delegationer						
Finansierat genom programmets ramanslag	- vid huvudkontoret						
	- vid delegationer						
För forskning							
Annat (ange vad)							
TOTALT		7	13	13	11	11	8

Personalbehoven ska täckas med personal inom generaldirektoratet vilka redan har avdelats för förvaltningen av åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	5 heltidsekvivalenter (5 AD) kommer att krävas för att dra igång instrumentet under 2022 och starta de första aktiviteterna, 10 heltidsekvivalenter (7 AD och 3 AST) för att driva verksamheten, vilket minskas till 7 (5 AD och 2 AST) under 2027 som sköter antagandet av arbetsprogrammet, förvaltning av utvärderingen och operativ, ekonomisk och rättslig övervakning av genomförandet av projekten.
Extern personal	2 heltidsekvivalenter för att starta aktiviteterna (2 nationella experter), som ökar till 3 (1 kontraktsanställd och 2 nationella experter) och minskar till 1 under 2027 (1 kontraktsanställd) som sköter operativ, ekonomisk och rättslig övervakning av genomförandet av projekten.

3.2.4. Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

Förslaget/initiativet

- ☐ kan finansieras fullständigt genom omfördelningar inom den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen.
- ☒ kräver användning av den outnyttjade marginalen under den relevanta rubriken i den fleråriga budgetramen och/eller användning av särskilda instrument enligt definitionen i förordningen om den fleråriga budgetramen.

Marginaler från rubrik 5 Se närmare uppgifter i avsnitt 3.2.

- ☐ kräver en översyn av den fleråriga budgetramen.

Beskriv behovet av sådana åtgärder, och ange berörda rubriker i budgetramen, budgetrubriker i den årliga budgeten samt de motsvarande beloppen.

3.2.6. Bidrag från tredje part

Förslaget/initiativet:

- ☒ innehåller inga bestämmelser om samfinansiering från tredje parter
- ☐ innehåller bestämmelser om samfinansiering från tredje parter enligt följande uppskattning:

Anslag i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
TOTALA anslag som tillförs genom samfinansiering						

3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

- ☒ Förslaget/initiativet påverkar inte budgetens inkomstsida.
- ☐ Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
 - ☐ Påverkan på egna medel
 - ☐ Påverkan på andra inkomster

ange om inkomsterna har avsatts för utgiftsposter ☐

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstsidan:	Belopp som förts in för det innevarande budgetåret	Förslaget/initiativets inverkan på inkomsterna ¹⁶						
		År N	År N+1	År N+2	År N+3	För in så många år som behövs för att redovisa varaktigheten för inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)		
Artikel								

För inkomster avsatta för särskilda ändamål, ange vilka budgetrubriker i utgiftsdelen som berörs.

[...]

Övriga anmärkningar (t.ex. vilken metod/formel som har använts för att beräkna inverkan på inkomsterna eller andra relevanta uppgifter).

[...]

¹⁶ Vad gäller traditionella egna medel (tullar, sockeravgifter) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 20 % avdrag för uppbördskostnader.